

I. ACTION PLANS, GOOD PRACTICES AND DATA COLLECTION

- 1. Has your Member State adopted a national strategy/ action plan(s) or other policy frameworks to address violence against women and/or domestic violence?**

De Nederlandse overheid heeft het landelijke actieprogramma (NAP) Geweld hoort Nergens Thuis ontwikkeld. Dit NAP is gericht op het stoppen en duurzaam oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna: huiselijk geweld). Het programma is niet specifiek gericht op geweld tegen vrouwen in het algemeen. In aanvulling op en voor het vervolg van het programma wordt gewerkt aan opvolging van de maatregelen die GREVIO aan Nederland geeft gedaan in het kader van geweld tegen vrouwen.

- 2. In your experience, which are the main challenges in developing action plans on preventing and combatting violence against women and in implementing such action plans?**

Er is tijd nodig om de aanbevelingen die gedaan zijn door GREVIO te vertalen naar concreet beleid, waarbij tegelijk samenhang wordt gecreëerd en verbinding wordt gemaakt met activiteiten en programma's die al lopen.

- 3. Is there an official mechanism in place for coordinating measures and sharing good practices on tackling violence against women and or domestic violence among the national authorities?**

Ja en nee.

Vanuit de Rijksoverheid voert het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de coördinatie in de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Op dit moment worden goede voorbeelden ten aanzien van de aanpak van huiselijk geweld gedeeld op landelijk niveau, waaronder voorbeelden van de aanpak van geweld gericht op vrouwen. Aanvullend zijn er NGO's die informatie en advies verstrekken over de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, de aanpak van de Nederlandse overheid monitoren en in dat kader onderzoeken doen. Voorbeelden van deze organisaties zijn de Nationale Ombudsman, de Kinderombudsman en het College voor de rechten van de mens.

- 4. Is the coordination of measures and the sharing of good practices on preventing and combatting violence against women and domestic violence ensured among the regional and/or local authorities in your Member State?**

Ja en nee.

Er vindt uitwisseling plaats over methoden die door zowel landelijk als regionaal werkende organisaties worden toegepast bij de aanpak van huiselijk geweld. Dit wordt gefaciliteerd door het programmateam van Geweld hoort nergens thuis en de regionale projectleiders

die door de Rijksoverheid worden gefinancierd. De uitwisseling vindt ook bij de aanpak van seksueel geweld plaats. In het algemeen ten aanzien van geweld tegen vrouwen vindt er momenteel nog geen gecoördineerde uitwisseling plaats op landelijk niveau van goede voorbeelden. Maar, goede voorbeelden, onderzoeksresultaten en resultaten van pilots worden wel gedeeld via diverse kanalen, zoals kennisplatform, en websites van de Rijksoverheid en de VNG.

5. Does your Member State regularly collect data on violence against women and/or domestic violence?

Ja.

If yes, please indicate **which** of the below forms of violence are included and **how often** (hier gelijk gecombineert met antwoord op vraag 6: **door welke organisatie** + gelijk gecombineert met antwoord op vraag 7: **uitgesplits naar naar geslacht, leeftijd, disability, geographical location, or other criteria?**)

Jaarlijks verschijnt de **impactmonitor** aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling met daarin relevante gegevens over prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling, indicatoren over de aanpak (aantallen meldingen adviezen) en gegevens over impact in gezinnen. Waar mogelijk zijn uitsplitsingen gedaan naar leeftijd, geslacht en regio. (bijlage meesturen). Gegevens over handicap zijn niet voorhanden op deze indicatoren en daarom ook niet opgenomen.

Onderstaand zijn aanvullende onderzoeken genoemd en is aangegeven welke informatie uit systemen wordt gehaald (administratieve data).

- Domestic violence

Data uit onderzoek:

Prevalentieonderzoek

Er wordt met enige regelmaat prevalentieonderzoek gedaan naar huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling. De ministeries van VWS en JenV hebben de prevalentie-monitor huiselijk geweld en seksueel geweld laten ontwikkelen door het WODC en het CSB. In 2020 is de eerste monitor gepubliceerd. Met dit onderzoek wordt tweejaarlijks de aard en omvang gemeten van huiselijk geweld en seksuele intimidatie en seksueel geweld via een steekproef onder de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder.

Het laatste prevalentieonderzoek m.b.t. kindermishandeling dateert uit 2019.

Outcome-onderzoek

Er vindt tweejaarlijks onderzoek plaats naar de impact van hulpverlening op de veiligheid en het welzijn van personen/gezinnen die huiselijk geweld hebben ervaren en in beeld zijn gekomen bij Veilig Thuis.

Recidiveonderzoek

Incidenteel onderzoek naar de strafrechtelijke recidive van daders van huiselijk geweld.

Data uit systemen (administrative data):

Veilig Thuis / CBS

- Veilig Thuis-organisaties registreren data over kindermishandeling, (ex-) partnergeweld, geweld tegen ouders, ouderenmishandeling en overig huiselijk geweld, alle onderverdeeld in verschillende geweldsvormen zoals fysieke, psychische en seksuele mishandeling/misbruik.
- Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt elk half jaar de gegevens voor de beleidsinformatie en publiceert deze twee keer per jaar op haar website.
- Deze data is bijvoorbeeld uitgesplitst naar regio, duur van het geweld, veiligheidstaxatie, uitkomsten onderzoek, organisatie na overdracht en type hulp.

Politie

- Aantal meldingen over huiselijk geweld van de politie aan Veilig Thuis (afkomstig uit registratiesysteem politie).

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

- Aantal beschermingsonderzoeken en besluiten (afkomstig van registratiesysteem RvdK).

OM en Raad van de Rechtspraak

- Aantal strafrechtelijke afdoeningen huiselijk geweld. Naar verwachting wordt onderdeel van de volgende impactmonitor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (2021).

- **Sexual violence, including rape**

Data uit onderzoek:

Prevalentieonderzoek huiselijk geweld en seksueel geweld

- De ministeries van VWS en JenV hebben de prevalentieonderzoek huiselijk geweld en seksueel geweld laten ontwikkelen door het WODC en het CSB. In 2020 is de eerste monitor gepubliceerd. Met dit onderzoek wordt tweejaarlijks de aard en omvang gemeten van huiselijk geweld en seksuele intimidatie en seksueel geweld via een steekproef onder de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder.

Rutgers

- Rutgers voert samen met Soa Aids Nederland periodiek onderzoek uit naar seksuele gezondheid en seksuele ontwikkeling. Deze monitor geeft een representatief beeld van seksuele gezondheid van jongeren van 12 tot 25 jaar. De resultaten van de 3^e editie zijn in 2017 gepubliceerd. De 4^e editie volgt in 2021. Rutgers heeft ook data over seksueel geweld tegen vrouwen/ meisjes met een licht verstandelijke beperkingen.
- De monitor Seksuele gezondheid in Nederland is representatief bevolkingsonderzoek onder ruim 17.000 respondenten. Het biedt een informatie over de seksuele gezondheid van volwassenen tussen de 18 en 80 jaar in Nederland. Hierin zitten ook cijfers over seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld. De data van Rutgers zijn

uitgesplitst naar geslacht en ook naar relatie dader-slachtoffer.

Data uit systemen (administratieve data):

Centra Seksueel Geweld

- Het CSG registreert bij de 16 regionale locaties data over aantallen acute en niet-acute slachtoffers, aantallen vrouwen, minder- en meerderjarigen, eerder seksueel misbruik, acute medische zorg, Forensisch Medisch Onderzoek, aangiftes en betrokkenheid casemanagers. Deze cijfers per kwartaal verzameld en opgenomen in het jaarverslag dat wordt gepubliceerd op de website.

Veilig Thuis / CBS

- Veilig Thuis-organisaties registreren data over seksueel misbruik als vorm van kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders, ouderenmishandeling en overig huiselijk geweld.
- Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt elk half jaar de gegevens voor de beleidsinformatie en publiceert deze twee keer per jaar op haar website.
- Deze data is uitgesplitst naar regio, duur van het geweld, veiligheidstaxatie, uitkomsten onderzoek, organisatie na overdracht en type hulp.

● ~~Other physical violence~~

● Psychological violence

Data uit systemen (administratieve data):

Veilig Thuis / CBS

- Veilig Thuis-organisaties registreren data over emotionele/psychische mishandeling (en verwaarlozing) als vorm van kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders, ouderenmishandeling en overig huiselijk geweld.
- Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt elk half jaar de gegevens voor de beleidsinformatie en publiceert deze twee keer per jaar op haar website.
- Deze data is uitgesplitst naar regio, duur van het geweld, veiligheidstaxatie, uitkomsten onderzoek, organisatie na overdracht en type hulp.

● Economic violence

Data uit systemen (administratieve data):

Veilig Thuis / CBS

- Veilig Thuis-organisaties registreren data over financiële uitbuiting als vorm van (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders, ouderenmishandeling en overig huiselijk geweld. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt elk half jaar de gegevens voor de beleidsinformatie en publiceert deze twee keer per jaar op haar website.
- Deze data is uitgesplitst naar regio, duur van het geweld, veiligheidstaxatie, uitkomsten onderzoek, organisatie na overdracht en type hulp.

- Harassment based on sex, including sexual harassment

Data uit onderzoek:

Prevalentiemonitor

- De ministeries van VWS en JenV hebben de prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel geweld laten ontwikkelen door het WODC en het CSB. In 2020 is de eerste monitor gepubliceerd. Met dit onderzoek wordt tweejaarlijks de aard en omvang gemeten van huiselijk geweld en seksuele intimidatie en seksueel geweld via een steekproef onder de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder.

- Trafficking for purposes of sexual exploitation

Data uit onderzoek:

- De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld ten Kinderen onderzoekt de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland. Eens per twee jaar wordt door de Nationaal Rapporteur zowel een dader- als een slachtoffermonitor mensenhandel opgesteld.

Data uit systemen (administrative data):

- Verschillende betrokken zorg-/hulpverleningsorganisaties registreren wanneer het een vermoedelijke situatie van seksuele uitbuiting betreft. Deze vorm van geweld wordt niet structureel geregistreerd.

- Stalking

Data uit systemen (administrative data):

Veilig Thuis / CBS

- Veilig Thuis-organisaties registreren data over stalking als vorm van (ex-)partnergeweld.
- Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt elk half jaar de gegevens voor de beleidsinformatie en publiceert deze twee keer per jaar op haar website.
- Deze data is bijvoorbeeld uitgesplitst naar regio, duur van het geweld, veiligheidstaxatie, uitkomsten onderzoek, organisatie na overdracht en type hulp.

- ~~• Non-consensual use of intimate / private images~~

- ~~• Hate speech on the basis of gender / sex~~

- Harmful practices against women and girls

Data uit onderzoek:

- Incidenteel wordt onderzoek uitgevoerd naar prevalentie VGV.

Data uit systemen (administrative data):

- Veilig Thuis registreert adviesvragen en meldingen over schadelijke praktijken (eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, achterlating), als aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek. Deze cijfers worden via het CBS twee keer per jaar gepubliceerd in de

beleidsinformatie Veilig Thuis.

Other forms

CBS

Het CBS publiceert jaarlijks cijfers over moord en doodslag. Die zijn uitgesplitst naar geslacht en relatie dader/ slachtoffer. Op basis daarvan weten we welk percentage van de vermoorde vrouwen door een (ex-)partner, door een ouder of door een familielid is gedood.

6. Which authority/body/organisation collects the relevant data in your Member State? Is the data made public and if yes, how often?

Zie antwoorden op vraag 5.

7. Is the data disaggregated by sex, age, disability, geographical location, or other criteria?

Zie antwoorden op vraag 5.

8. Has your Member State collected data on violence against women and domestic violence to measure the impact of the Covid-19 crisis restrictions/self-isolation measures on this topic?

Yes.

Geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld

- The Institute of Verwey-Jonker has published research data about vulnerable families during the Covid-19 pandemic in the Netherlands.
- Het Verwey-Jonker Instituut en Augeo doen onderzoek naar huiselijk geweld. Ze bevragen gezinnen een jaar nadat zij in beeld zijn gekomen bij Veilig Thuis vanwege huiselijk geweld. De onderzoekers bekeken of er verschil is in de antwoorden van de gezinnen die voor (in januari/februari), tijdens (maart) en na (juni) de lockdown vanwege corona bevraagd zijn. Hoewel bij alle drie de groepen nog veel sprake is van geweld, is dit niet significant toegenomen tijdens en na de coronacrisis. Toch is nog steeds bij twee op de drie gezinnen sprake van huiselijk geweld. Overigens blijkt ook dat de tieners in de gezinnen die tijdens de coronacrisis bevraagd zijn, meer emotionele veiligheid ervaren dan de tieners uit de gezinnen die eerder in het jaar bevraagd zijn.
- Onderzoekers van de UvA deden in de periode 28 april tot en met 19 juni 2020 onderzoek naar huiselijk geweld in tijden van corona. De interviews zijn (twee)wekelijks afgenomen bij professionals uit verschillende betrokken instanties in Amsterdam, zoals Veilig Thuis, de Politie en de gemeente. Uit het onderzoek komt opvallend genoeg naar voren dat het aantal meldingen van huiselijk geweld niet is toegenomen. Daarnaast was een positieve bevinding dat er tijdens de lockdown een goede samenwerking en bereikbaarheid is ervaren tussen de verschillende betrokken partijen.
- GGD GHOR heeft in april 2020 onder Veilig Thuis-organisaties geïnventariseerd of het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis is veranderd ten tijden van de coronacrisis. Landelijk gezien is er geen significante toename te zien van deze aantallen. Wel kwamen er bij Veilig Thuis-organisaties meer vragen binnen over de coronamaatregelen, zoals spanningen die oplopen door het vele thuiszitten of de

beperkingen op de zorg.

Kindermishandeling

- De Raad van de Kinderbescherming inventariseerde het aantal onderzoeken dat in de eerste helft van 2020 plaatsvond. Dit is vergeleken met de resultaten uit de eerste helft van 2019. Het aantal beschermingsonderzoeken binnen gezinnen is licht gestegen, van 8.800 naar 9.000. Het aantal spoedzaken is niet toegenomen. Er zijn minder onderzoeken gedaan op gebied van gezag en omgang, schoolverzuim en straf, wat voor een groot deel te verklaren is door de beperkte mogelijkheden tijdens de lockdown. Ondanks dat er geen sprake is van een grote stijging van het aantal onderzoeken, spreekt de Raad wel zorgen uit over geweldsituaties in kwetsbare gezinnen.
- Chats en telefoongesprekken met De Kindertelefoon gingen tijdens de tweede lockdown vaker over emotionele problemen zoals eenzaamheid en depressie en over huiselijk geweld. Verder valt op dat de Kindertelefoon aangeeft dat het veel minder gaat over normale puberzaken zoals verliefdheid, vriendschap en liefdesverdriet. Ook ziet de Kindertelefoon steeds meer 16- en 17-jarigen met wie het tot voor kort goed ging een beroep op hen doen om te praten over mentale problemen.

9. In your experience, which are the main challenges in collecting data on this topic?

- Door beperkt zicht van betrokken professionals en sterk afgenomen sociale contacten kan het voor professionals moeilijker zijn om te achterhalen wat er in de privésfeer gebeurt. Tegelijkertijd neemt het aantal adviesvragen en meldingen van burgers over bijvoorbeeld hun burens toe.
- Zorgen voor eenduidige registratie.
- Het formuleren van valide uniforme indicatoren op het thema gender.
- De restricties van de systemen waarmee wordt gewerkt voor registratie. De systemen waarmee gewerkt wordt bevatten niet alle gewenste mogelijkheden voor registratie en het is kostbaar om die systemen aan te passen. Bovendien speelt dan de discussie over de taken van de professionals: waar ligt grens tussen administratief registreren ten behoeve van het dagelijkse werk en dataverzameling voor wetenschappelijk onderzoek? Daarbij is het niet altijd makkelijk en eenduidig vast te stellen wie slachtoffer en wie pleger is: rollen kunnen op verschillende momenten wisselen. Tenslotte wordt door de verschillende organisaties op verschillende niveaus geregistreerd (meldingen, casus, slachtoffers), wat het koppelen van data kan bemoeilijken.